WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW

KLAS 1-3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

I. Mówienie

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu		
Porozumiewa się z rówieśnikami i dorosłymi – prowadzi rozmowę. Pyta i udziela jednoznacznych odpowiedzi na pytania innych. Wykazuje świadomość zakresu znaczeniowego wyrazów. Rozumie dłuższe wypowiedzi. Samorzutnie wypowiada się na temat własnych potrzeb, odczuć, przeżyć, oczekiwań, ilustracji, wydarzeń z życia. Stosuje w mowie, w miarę poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym, elementy techniki języka mówionego. Samorzutnie stawia pytania, w celu zaspokojenia swojej ciekawości poznawczej. Pyta i udziela jednoznacznych odpowiedzi na pytania innych. Układa krótkie zdania, dzieli je na słowa, słowa na sylaby, sylaby na głoski. Układa dłuższe, spójne wypowiedzi o ważnych sprawach. Mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowuje ton głosu do sytuacji. Używa zwrotów grzecznościowych. Dostosowuje swoje wypowiedzi do sytuacji. Tworzy swobodne wypowiedzi zainspirowany oglądaną audycją telewizyjną, filmem, słuchanym tekstem.		
Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
W miarę poprawnie gramatycznie wypowiada się na temat własnych przeżyć, wydarzeń z życia, ilustracji, czytanych i słuchanych tekstów. Stawia pytania, odpowiada. Dzieli słowa na głoski i sylaby. Stosuje w mowie elementy techniki języka mówionego (tempo, pauza, intonacja...). Wyodrębnia i nazywa w mowie i piśmie wyrazy oznaczające nazwy ludzi, roślin, zwierząt, *rzeczy,* czynności i stanów, cech. Prowadzi rozmowę na tematy wynikające z potrzeb, zainteresowań, doświadczeń i przeżyć dziecka. W wypowiedziach zachowuje zgodność formy wyrazowej. Opowiadać sytuacjach, w jakich się znajduje. Używa właściwych sygnałów niewerbalnych odpowiednio do sytuacji. W wypowiedziach używa zwrotów grzecznościowych. Omawia etapy swojej pracy i ocenia efekty. Rozumie pojęcia związane z realizowaną tematyką i uwzględnia je w swoich wypowiedziach. Odtwarza z pamięci teksty dla dzieci. Bierze udział w zabawach teatralnych.	Wypowiada się na temat własnych przeżyć, wydarzeń z życia, czytanych lub wysłuchanych utworów literackich, oglądanych sztuk teatralnych, audycji telewizyjnych, filmów, wysłuchanych nagrań i audycji radiowych. Wygłasza wiersz z pamięci, uwzględniając odpowiednią intonację, siłę głosu, tempo, pauzy. Stawia pytania związane z wydarzeniami z życia, własnymi zainteresowaniami, czytanymi i wysłuchanymi tekstami, oglądanymi sztukami teatralnymi... Udzielając odpowiedzi na pytania nauczyciela i innych osób, zwraca uwagę na poprawność gramatyczną formułowanych zdań. Prowadzi rozmowę (mówi i słucha) związaną z wydarzeniami z otoczenia, zainteresowaniami, przeżyciami, czytanymi i słuchanymi tekstami, oglądanymi i wysłuchanymi audycjami telewizyjnymi i radiowymi. Poprawnie formułuje zdania pytające, oznajmujące, rozkazujące, wykrzyknikowe. W wypowiedziach używa wyrazów bliskoznacznych, wieloznacznych, o znaczeniu podobnym i przeciwnym. We właściwy sposób artykułuje swoje potrzeby, oczekiwania. Prezentuje swój punkt widzenia oraz przyjmuje informacje zwrotne.	Układa swobodne, spontaniczne, spójne wypowiedzi i wielozdaniowe opowiadania twórcze na podstawie własnych przeżyć, doświadczeń, obserwacji, treści czytanych i słuchanych oraz oglądanych sztuk teatralnych. Wygłasza wiersz z pamięci oraz krótkie fragmenty prozy z uwzględnieniem: intonacji, siły głosu, tempa, pauz, akcentu logicznego. Stawia pytania związane z wydarzeniami z życia, wypowiedziami nauczyciela i innych osób oraz omawianymi tekstami. Udziela adekwatnych odpowiedzi na postawione pytania. Przekształca zdania. Systematycznie poszerza zakres słownictwa. W wypowiedziach używa wyrazów bliskoznacznych. W czasie rozmowy zachowuje formę dialogową (mówi i słucha), wyraża swoje odczucia. Dba o kulturę wypowiedzi. Stosuje zwroty grzecznościowe. W wypowiedziach świadomie stosuje zasady gramatyki i frazeologii języka. Wypowiada się swobodnie, spontanicznie w formie kilkuzdaniowej na określony temat. Prezentuje własne zdanie, uzasadnia swój punkt widzenia, sygnalizuje prośby, potrzeby i oczekiwania. Wypowiada się na temat własnej działalności, pracy,

	Wypowiada się na temat własnej pracy, omawia jej przebieg i efekty. Wykorzystuje język symboli, wyrażeń, znaków, gestów do nazywania i opisywania rzeczywistości.	omawia jej etapy, ocenia jej efekty. Układa spójne, logiczne wypowiedzi na podstawie własnych obserwacji, przeżyć, działalności oraz pracy osób z najbliższego otoczenia. Wypowiada się na temat swojej roli w grupie, ocenia efekty pracy własnej i grupy. Wykorzystuje język symboli, wyrażeń, sygnałów niewerbalnych w procesie komunikowania się, nazywania i opisywania otaczającej rzeczywistości.

II. Czytanie

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu		
Wyróżnia i rozpoznaje głoski w słowach o prostej budowie fonetycznej. Głoskuje, wyodrębnia głoski w nagłosie, wygłosie i w środku wyrazu. Przelicza głoski w nazwach oraz określa kolejność ich występowania. Liczy litery w wyrazach. Interesuje się czytaniem (ciekawość czytelnicza). Odczytuj krótkie podpisy pod obrazkami i inne napisy, np. szyldy sklepowe. Przyporządkowuje wyrazy do odpowiednich ilustracji, przedmiotów. Zachowuje właściwe ułożenie książki.		
Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
Czyta głośno i po cichu ze zrozumieniem sylaby, wyrazy, zdania, krótkie teksty. Rozpoznaje w tekstach wszystkie litery, dwuznaki i zmiękczenia. Wiąże treść czytanych zdań z różnymi formami ekspresji, doświadczeniami, przeżyciami. Wiąże treść czytanych tekstów z ilustracjami. Ustala kolejność wydarzeń. Odróżnia utwór wierszowany od prozy. Czyta ze zrozumieniem krótkie polecenia. Czyta liczby zapisane słownie oraz cyframi. Czyta podstawowe znaki matematyczne: =,+,-, <, >.• Czyta ze zrozumieniem proste, krótkie zadania tekstowe. Odczytuje pełne godziny na zegarze. Czyta ze zrozumieniem symbole, tabelki, schematyczne rysunki, wynikające z realizowanych treści. Czyta ze zrozumieniem skróty, teksty użytkowe, plany i elementy mapy, wynikające z	Czyta po cichu od „jednego rzutu oka" ze zrozumieniem wyrazy oraz krótkie zdania. Czyta głośno w sposób płynny krótkie teksty. Czyta po cichu i głośno ze zrozumieniem: krótkie teksty informacyjne, uproszczone plany, pytania i polecenia, nazwy geograficzne, skróty, symbole, liczby, wyrażenia mianowane, krótkie teksty encyklopedyczne, daty, zapisy w kalendarzu, informacje prezentowane w tabeli, diagramie, znaki na mapie, niektóre schematy, instrukcje, niektóre rozkłady jazdy, plakaty teatralne, spisy treści, teksty matematyczne. Korzysta z biblioteki. Wyodrębnia w utworze osoby, zdarzenia oraz fragmenty tekstu i zdania na określony temat. Ustala kolejność wydarzeń. Czyta z podziałem na role. Analizuje i porównuje czytane teksty. Odróżnia utwór wierszowany od prozy. Porządkuje wyrazy według kolejności alfabetycznej,	Czyta poprawnie, płynnie, wyraziście, ze zrozumieniem: teksty informacyjne, informacje zawarte w kalendarzu, wskazania termometru, wagi, zegara, linijki, informacje zapisane w formie przepisu, regulaminu, kodeksu, druki pocztowe i bankowe, plany i mapki, rysunki schematyczne, krótkie ogłoszenia, teksty literackie (poezja i proza), teksty o tematyce matematycznej, przyrodniczej, społecznej i geograficznej, teksty encyklopedyczne, spisy treści, wykresy, rozkłady jazdy, cenniki. Analizuje i porównuje teksty, wnioskuje. Wskazuje w teks cię odpowiedni fragment i argumentuje swój wybór. Czyta głośno i po cichu ze zrozumieniem, wyodrębniając w teks cię literackim: postacie główne i drugorzędne, charakterystyczne cechy bohatera, wydarzenia decydujące o zmianie postępowania bohaterów, kolejność wydarzeń, zależności

realizowanych treści. Czyta i rozumie proste rysunki poglądowe, proste schematy, symbole, piktogramy. Rozumie pojęcia zawarte w czytanych treściach. Czyta zdania o życiu dzieci w innych krajach. Korzysta z biblioteki. Interesuje się książką i czytaniem. W miarę możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela.	uwzględniając pierwszą literę. Czyta liczby zapisane cyframi i słownie. Czyta znaki rzymskie (do XII). Czyta wskazania wagi, zegara, termometru, linijki. Odczytuje proste wzory melodii, znaki notacji muzycznej, nazwy dźwięków gamy. Czyta krótkie teksty o życiu dzieci w innych krajach.	między wydarzeniami, zdarzenia istotne i mniej istotne, fragmenty tekstu na określony temat, czas i miejsce akcji, fragmenty tekstu zawierające np. opis, dialog. Odróżnia utwory wierszowane od prozy. Korzysta z czytelni i biblioteki. Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, np. z podręczników, albumów, encyklopedii, słowników. Czyta liczby wielocyfrowe zapisane: cyframi, słownie oraz wyrażenia mianowane. Czyta znaki rzymskie (I- XII i więcej). Czyta daty zapisane w różny sposób. Czyta proste rysunki techniczne, schematy, wykresy. Odczytuje znaki notacji muzycznej, proste melodie oraz zapisy rytmiczne. Czyta z podziałem na role. Czyta teksty o życiu dzieci w innych krajach, a w szczególności w kraju nauczanego języka obcego. Czyta książki wskazane przez nauczyciela. Odczuwa potrzebę kontaktu z literaturą.

III. Pisanie

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu		
Wykonuje czynności samoobsługowe, manualne. Posługuje się przyborami do pisania. Jest sprawny manualnie, a w szczególności przejawia koordynację wzrokowo-ruchową na dobrym poziomie (ma prawidłową pozycję ciała w czasie pisania). Pisze po śladach elementy literopodobne i inne wzory. Zachowuje właściwe ułożenie kartki papieru.		
Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
Pisze elementy literopodobne. Pisze poprawnie litery, dwuznaki, zmiękczenia, wyrazy, uwzględniając właściwy kształt liter, poprawne ich łączenie oraz równomierne położenie i jednolite pochylenie. Przepisuje litery, wyrazy, zdania zapisane za pomocą liter pisanych i drukowanych. Pisze z pamięci wyrazy i krótkie zdania o pisowni zgodnej z wymową. Pisze wielką literę na	Pisze czytelnie, płynnie wyrazy i zdania, uwzględniając odpowiedni kształt liter oraz poprawne ich łączenie, jednolite pochylenie i właściwe rozmieszczenie. Przepisując teksty drukowane, stosuje właściwe litery pisane, dwuznaki i zmiękczenia. Pisze z pamięci i ze słuchu zdania oraz krótkie teksty z: - wyrazami z *rz* i *ó* wymiennym, - wyrazami z *rz* po spółgłoskach, - wyrazami z *h* i *ch* najczęściej	Pisze czytelnie, płynnie zdania i krótkie teksty z zachowaniem poprawnego kształtu liter, proporcji oraz właściwego rozmieszczenia. Właściwie stosuje w piśmie znaki interpunkcyjne, wielką literę. Przepisuje z podręcznika, tablicy i innych źródeł, pisze z pamięci i ze słuchu teksty, przestrzegając poznanych reguł ortograficznych. Pisze swobodne teksty, opowiadania, opisy

początku zdania, w imionach i nazwiskach. Przenosi wyrazy do następnej linijki, dzieląc je na sylaby. Podpisuje obrazy i ilustracje. Pisze swoje imię i nazwisko (podpisuje się). Pisze liczby w zakresie 10, korzystając z zapisu cyfrowego. Pisze znaki i symbole w zakresie realizowanej tematyki. Pisze liczby widoczne na zegarze, termometrze, linijce centymetrowej (w zakresie 10). Wykorzystuje nowe, dostępne mu technologie informacyjne, np. komputer. Pisze wyrażenia mianowane dotyczące obliczeń pieniężnych, masy, czasu i ilości płynów. Pisze znaki matematyczne: +, —, <, >, =. Dba o estetykę pisma.	spotykanymi, - wyrazami z *ą* i *ę* w różnych pozycjach, - *nie* z czasownikami i przymiotnikami. Właściwie stosuje w piśmie: kropkę, przecinek, pytajnik, wykrzyknik, dwukropek, wielką literę. Pisze krótkie wypowiedzi na podstawie przeżyć, obserwacji, ilustracji, krótkich tekstów. Pisze zdania opisujące przedmioty, osoby, rośliny... Pisze krótkie listy, pozdrowienia, życzenia do bliskich, kolegów. Poprawnie adresuje list. Zapisuje liczby za pomocą cyfr i słownie. Zapisuje wyrażenia mianowane, używając skrótów. Pisze znaki rzymskie (I- XII) oraz znaki matematyczne: +, -, :, •, =, <, >. Zapisuje daty dowolnymi sposobami. Zapisuje wyniki różnych pomiarów (ważenie, mierzenie, temperatura, czas). Zapisuje swoje obserwacje, np. dotyczące pogody, korzystając z różnych symboli, rysunków schematycznych. Pisze krótkie dialogi (pytania i zdania oznajmujące jako odpowiedzi na pytania). Pisze symbole i skróty związane z realizowaną tematyką. Korzysta z nowych, dostępnych technologii informacyjnych.	przedmiotów z uwzględnieniem ich cech charakterystycznych, listy do bliskich, życzenia z różnych okazji, zaproszenia, zawiadomienia, adresy, uwzględniając zasady gramatyczne, reguły ortograficzne i interpunkcyjne. Pisze liczby za pomocą cyfr i słownie. Pisze znaki rzymskie (I-XII) oraz znaki matematyczne: +, -, :, •, =, <, >. Zapisuje daty różnymi sposobami. Zapisuje wyniki różnych pomiarów oraz obserwacji w formie: opisów, tabelek, wykresów, kalendarzy, diagramów... Zapisuje pytania do wywiadu. Pisze symbole, skróty związane z realizowaną tematyką. Korzysta z nowych, dostępnych technologii informacyjnych.

IV. Liczenie i rozumowanie

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu	
Rozumie pojęcia dotyczące położenia przedmiotu w stosunku do innych przedmiotów lub układów odniesienia i posługuje się określeniami: *na, między, poza, wyżej, niżej, na prawo, na lewo, blisko, daleko, naprzeciw, w środku, na zewnątrz, wewnątrz, na brzegu*... Rozumie i określa kierunki w przestrzeni, wykonuje polecenia: *do przodu, do tyłu, na dół, do góry, za siebie, przed siebie, w prawo, w lewo, na wprost*. Określa wielkości przedmiotów, tworzy kolekcje i nadaje im tytuły, używając terminów: *małe, duże, grube, cienkie, długie, krótkie, duże – większe – największe, małe – mniejsze – najmniejsze, grube – grubsze – najgrubsze, cienkie – cieńsze – najcieńsze, szerokie – szersze – najszersze, wąskie – węższe – najwęższe, niskie – niższe – najniższe, wysokie – wyższe – najwyższe, takie same*. Różnicuje pojęcia: *wysoki – wysoko, niski – nisko*. Wie, na czym polega pomiar długości i zna proste sposoby mierzenia. Rozumie i posługuje się wyrażeniami do określania czasu: *krótko, długo, krócej, dłużej, teraz, potem, przedtem, najpierw*. Rozumie i posługuje się wyrażeniami do określania pory dnia: *rano, w południe, wieczorem, dzisiaj, wczoraj, jutro, pojutrze, w ciągu dnia, nocą, nad ranem, po południu*. Szereguje, różnicuje, porządkuje i klasyfikuje przedmioty według określonego kryterium. Ocenia „na oko" liczby elementów zbioru, używając określenia: *dużo, tyle samo*. Korzystając z konkretów lub rysunków, przelicza zbiory, co najmniej w zakresie 10. Klasyfikuje zbiory według wzrastającej lub malejącej liczby ich elementów. Porównuje liczebności zbiorów i określa relacje, np. *o 1 większy, o 3 mniejszy*. Tworzy zbiory określonej mocy. Kojarzy liczebnik z liczbą. Liczy kolejno i	

wstecz, co najmniej w zakresie 10. Posługuje się liczebnikami porządkowymi. Porządkuje liczby od największej do najmniejszej, co najmniej w zakresie 10. Wyznacza wyniki dodawania i odejmowania, pomagając sobie liczeniem na palcach lub korzystając z innych zbiorów zastępczych.

Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
Tworzy i klasyfikuje zbiory. Rozumie i określa kierunki w przestrzeni. Dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę figury. Przelicza zbiory w zakresie 10, korzystając z konkretów lub rysunków. Liczy kolejno i wstecz w zakresie 10. Posługuje się liczebnikami porządkowymi w zakresie 10. Porządkuje i porównuje liczby w zakresie 10. Rozumie pojęcia: *liczba, cyfra, dodać, odjąć, plus, minus, równa się, tyle samo, większy, mniejszy*. Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10. Korzysta z przemienności dodawania. Sprawdza dodawanie za pomocą odejmowania i odwrotnie. Rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka. Dodaje jednakowe składniki w zakresie 10. Rozwiązuje zadania jednodziałaniowe z treścią. Analizuje zadania z treścią. Dokonuje prostych pomiarów długości (linijką centymetrową), czasu, masy, temperatury. Rozpoznaje figury geometryczne (*kwadrat, koło, prostokąt, trójkąt*) i podaje ich cechy. Układa zadania z treścią do sytuacji, rysunku, działania matematycznego. Wyróżnia treść, dane, pytanie, działanie, odpowiedź. Mierzy różne długości (różnymi miarkami), ilości płynów (dowolną jednostką), masy (wagą). Rozumie pojęcia: *centymetr, kilogram, litr, godzina, złoty*. Posługuje się kalendarzem. Rozpoznaje czas na zegarze. Posługuje się pieniędzmi (do 10 zł). Zna pojęcie długu i wie, że trzeba go spłacać.	Przelicza zbiory w zakresie 50. Wyodrębnia w zapisie liczby jedności, dziesiątki, setki. Dodaje i odejmuje dowolne liczby w zakresie 50. Korzysta z przemienności dodawania. Rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka. Sprawdza dodawanie za pomocą odejmowania i odwrotnie. Rozumie odwrotność tych działań. Mnoży i dzieli liczby w zakresie 30 oraz mnoży w zakresie 50. Sprawdza dzielenie za pomocą mnożenia i odwrotnie. Rozumie odwrotność tych działań. Korzysta z przemienności mnożenia. Rozwiązuje proste zadania tekstowe oraz układa treść zadań do sytuacji, rysunku, schematu, zapisu matematycznego. Przekształca zadania jednodziałaniowe. Podaje własności figur geometrycznych (*kwadrat, koło, prostokąt, trójkąt*). Rozumie i klasyfikuje pojęcia. Wyodrębnia istotne cechy. Mierzy różne długości (miarką centymetrową), ilości płynów (dowolną jednostką), masy (wagą), temperaturę (termometrem) . Porównuje długości, ilości płynów, masy, temperatury Dokonuje obliczeń zegarowych, kalendarzowych (dni, tygodnie, miesiące), pieniężnych. Stosuje pojęcia: *minuta, godzina, metr, centymetr*. Zapisuje i odczytuje znaki rzymskie (I – XII). Dostrzega życiową użyteczność treści matematycznych.	Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1 . Liczy dziesiątkami w zakresie 100 i setkami w zakresie 1000. Zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000. Porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków <, >, =). Korzysta z przemienności dodawania. Sprawdza dodawanie za pomocą odejmowania i odwrotnie. Rozwiązuje równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka. Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100. Pamięciowo mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia. Sprawdza dzielenie za pomocą mnożenia i odwrotnie. Rozumie odwrotność działań. Korzysta z własności działań. Rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne zawarte w zadaniach tekstowych. Rozwiązuje zadania tekstowe. Podaje własności figur geometrycznych (w tym nietypowych). Dokonuje użytecznych w życiu obliczeń związanych z: długością, ilością płynów, masą, temperaturą, czasem. Stosuje pojęcia: *pół* i *ćwierć lit a, pół kilograma, pół godziny*. Posługuje się oznaczeniami i skrótami jednostek: długości, pojemności, czasu... Oblicza długości linii łamanych, obwody prostokątów, trójkątów. Mierzy i zapisuje wyniki pomiarów, posługuje się jednostkami miary, używa

		pojęcia *kilometr* w sytuacjach życiowych. Waży przedmioty, używa jednostek masy, wykonuje proste obliczenia. Odmierza płyny różnymi miarkami. Używa określeń: *litr, pół litra, ćwierć litra.* Dokonuje obliczeń pieniężnych (cena – ilość – wartość). Odczytuje wskazania zegarów. Posługuje się pojęciami: *godzina, pół godziny, kwadrans, minuta.* Wykonuje proste obliczenia zegarowe. Dokonuje obliczeń kalendarzowych (pełne miesiące). Zapisuje i porządkuje chronologicznie daty.

V. Śpiewanie – granie – taniec

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu		
Odtwarza różnorodne rytmy rysunkami, przyborami akustycznymi, instrumentami perkusyjnymi. Przedstawia proste rytmy własnym ciałem oraz ilustruje je graficznie. Śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego oraz łatwe piosenki ludowe o prostej linii melodycznej. Dostrzega zmiany dynamiki, tempa i wysokości dźwięków. Wyraża charakterystyczne zjawiska przyrodnicze, korzystając z instrumentów perkusyjnych. Wykazuje pozytywny stosunek emocjonalny do kontaktów z muzyką, także poważną. Zna hymn Polski.		
Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
Śpiewa piosenki jednogłosowe indywidualnie i zespołowo. Akompaniuje do piosenek i zabaw za pomocą efektów akustycznych z wykorzystaniem różnych przedmiotów, instrumentów perkusyjnych niemelodycznych. Reaguje na zmiany tempa, dynamikę i wysokość dźwięków. Kulturalnie zachowuje się na koncercie. Wie, jak zachować się w czasie śpiewania hymnu państwowego. Realizuje proste schematy rytmiczne.	Śpiewa piosenki jednogłosowe indywidualnie i zespołowo. Gra na dostępnych mu instrumentach muzycznych. Akompaniuje do piosenek i zabaw za pomocą efektów akustycznych z wykorzystaniem różnych przedmiotów, instrumentów perkusyjnych niemelodycznych. Prezentuje „echo rytmiczne" i inscenizuje piosenki. Ilustruje plastycznie utwory muzyczne. Zna kroki krakowiaka i polki oraz potrafi je zatańczyć.	Śpiewa piosenki jednogłosowe indywidualnie i zbiorowo z zastosowaniem zmian tempa, artykulacji i dynamiki. Akompaniuje do piosenek i zabaw. Gra na dostępnych mu instrumentach muzycznych. Wykonuje inscenizacje piosenek i zabaw przy muzyce. Wymienia instrumenty i potrafi je klasyfikować. Odróżnia niektóre tańce, np. oberka. Potrafi zatańczyć wybrane układy taneczne (krakowiaka, polkę). Interpretuje ruchem zmiany dynamiczne słuchanych utworów muzycznych.

VI. Rysowanie – malowanie – majsterkowanie

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu		
W swoich pracach plastycznych (różne techniki plastyczne) przedstawia otaczającą go rzeczywistość oraz świat fantazji zgodnie ze swoimi doświadczeniami, przeżyciami, spostrzeżeniami, wyobrażeniami i zdolnościami manualnymi. Nazywa kolory, przybory dorysowania, wycinania i malowania oraz materiały plastyczne. Sprawnie posługuje się przyborami i materiałami do rysowania, malowania i wycinania, majsterkowania. Spontanicznie interpretuje oglądane rysunki, ilustracje i obrazy, dostrzegając ich funkcje informacyjne. Dostrzega informacyjną funkcję obrazu o stosunkach wielkości i ilości (wskazuje elementy *większy – mniejszy, więcej – mniej)*. W swoich rysunkach korzysta z różnych rodzajów kreski. Właściwie rozmieszcza rysunek na ograniczonej płaszczyźnie. Wykazuje zainteresowanie techniką, malarstwem, rzeźbą i architekturą. Zna sztukę ludową na miarę swoich możliwości. Przestrzega zasad poziomu i pionu. Porządkuje przestrzeń (*góra – dół*) na kartce. Nazywa niektóre wytwory pracy człowieka. Interesuje się urządzeniami technicznymi i bezpiecznie z nich korzysta. Przyjmuje prawidłową postawę ciała w czasie majsterkowania, wycinania, rysowania.		
Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
Nazywa kolory, materiały, przybory do rysowania, malowania i prac technicznych. Sprawnie posługuje się przyborami i narzędziami. Oszczędnie gospodaruje materiałami do prac plastyczno-technicznych. Przedstawia w swoich pracach (rysunkach, pracach malarskich, rzeźbach, składankach, pracach technicznych) zjawiska i wydarzenia z otoczenia przyrodniczego i społecznego. Chętnie podejmuje działania plastyczno-techniczne, inspirowany przeżyciami, marzeniami, utworem literackim, filmem, oglądaną sztuką teatralną. Uwzględnia w swoich pracach plastyczno-technicznych: kształt, wielkość, barwę, proporcje, układ, fakturę. W swoich pracach plastyczno-technicznych korzysta z szablonów i przyrządów. Ma elementarną wiedzę z zakresu techniki niezbędnej w jego życiu. Rozpoznaje niektóre obiekty z dziedziny architektury, rzeźby, malarstwa, grafiki itp. Szanuje pracę ludzką i jest dumny z polskich osiągnięć technicznych. Korzysta z rysunków pomocniczych w procesie planowania, organizowania i realizacji różnorodnych działań plastyczno-technicznych. Ma świadomość, że każda praca musi mieć swój cel, musi być skończona.	Nazywa kolory, materiały, przybory i narzędzia wykorzystywane w działalności plastyczno-technicznej. Sprawnie posługuje się przyborami i narzędziami. Przestrzega zasad bezpieczeństwa. Przedstawia w swoich pracach (rysunkach, pracach malarskich, rzeźbach, składankach, pracach technicznych) zjawiska i wydarzenia z otaczającej rzeczywistości. Uwzględnia w swoich pracach ruch postaci, sceny zbiorowe oraz wyraża swoje marzenia, wyobrażenia i nastrój . Uwzględnia w swoich pracach: kształt, wielkość, barwę, proporcje, sytuacje przestrzenne, układ, fakturę. Wykorzystuje utwór literacki, muzyczny, sztukę teatralną, zmiany w przyrodzie w różnych porach roku do wyrażania siebie w swoich pracach plastyczno-technicznych. Dobiera techniki plastyczne, materiały, przybory do wykonywanych zadań plastyczno-technicznych, wykorzystując ich różnorodne zastosowanie. Rysuje figury płaskie w powiększeniu i pomniejszeniu (odcinki, linie proste, równoległe, prostokąty, kwadraty, trójkąty), wykorzystując przyrządy geometryczne. W procesie planowania, organizowania i realizacji różnorodnych zadań	W swoich pracach plastyczno-technicznych korzysta z różnych technik plastycznych, wykorzystuje różnorodne materiały, przybory i narzędzia. Uzasadnia swoje wybory technik, materiałów, narzędzi i przyborów. Przedstawia i wyraża w swoich pracach plastyczno-technicznych: - własne przeżycia, obserwacje, marzenia i wyobrażenia, - otaczającą rzeczywistość przyrodniczą i społeczną, - ś wiat fantazji. Uwzględnia w swoich pracach: wielkość, kształt, barwę, proporcje, walor, układ faktur, sytuacje przestrzenne. Określa dziedziny sztuk plastycznych, specjalności zawodowe, czynności, narzędzia, działy sztuki użytkowej, związek funkcji i formy. Rysuje za pomocą przyrządów geometrycznych odcinki, linie proste, łamane, równoległe oraz figury płaskie na sieci kwadratowej. Realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych. Rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych, należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury. Rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka: architektura, sztuki plastyczne, fotografika, film, telewizja, internet,

	edukacyjnych, korzysta z rysunków pomocniczych. Zna obiekty z różnych dziedzin sztuki (w tym rękodzieła artystycznego i sztuki ludowej).	rzemiosła artystyczne, sztuka ludowa.

VII. Poznawanie otoczenia i świata przyrody

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu		
Jest dociekliwy i wykazuje dużą ciekawość w zakresie tego, co nowe, nieznane. Wykazuje naturalną gotowość do poznawania świata wszystkimi zmysłami. Nazywa rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych. Wymienia warunki potrzebne do rozwoju zwierząt i wzrostu roślin. Dosięga i wymienia zmiany zachodzące w różnych porach roku. Rozumie stałe następstwo dni i nocy, pór roku, dni tygodnia, miesięcy w roku. Koncentruje się na przedmiocie poznania. Chętnie podejmuje działania związane z wykorzystaniem książek, podręczników, materiałów edukacyjnych. Obserwuje zmiany zachodzące w otoczeniu przyrodniczym i społecznym. Przeprowadza proste ćwiczenia, doświadczenia, obserwacje. Z zaciekawieniem obserwuje najbliższe otoczenie, zmiany zachodzące w przyrodzie i środowisku społecznym. Analizuje, porównuje oraz klasyfikuje przedmioty oraz nadaje im nazwy. Posługuje się narzędziami, przyborami i materiałami w czasie różnorodnych działań. Wykazuje zainteresowania badawcze dotyczące urządzeń technicznych i umiejętności konstrukcyjnych. Podejmuje działania dotyczące wykorzystywania wiedzy i umiejętności konstrukcyjnym Samodzielnie i bezpiecznie organizuje sobie czas wolny w szkole, w domu i poza nimi. Unika miejsc i sytuacji niebezpiecznych w miejscu pobytu. W miarę samodzielnie radzi sobie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań. Umie przedstawić siebie i swoich bliskich. Zna nazwę miejscowości, w której mieszka, swojej narodowości, stolicy. Nazywa godło i figę państwową oraz wie, że Polska należy do Unii Europejskiej. Orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu. Podczas różnorodnych działań podejmowanych samodzielnie dąży do realizacji zadań. Podejmuje działania wymagające pomocy dorosłych. Stara się panować nad swoimi emocjami. Dostosowuje swoje postępowanie do obowiązujących umów i zasad. Dąży do nawiązywania i podtrzymywania kontaktów społecznych z rówieśnikami. Przestrzega norm postępowania obowiązujących w grupie. Wykazuje zainteresowanie nowymi dla niego formami aktywności edukacyjnej. Ocenia postępowanie swoje i innych jako członków różnych społeczności. Wie, jak należy zachować się na koncercie, w teatrze, w kinie...		
Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia uczni po pierwszym etapie edukacji**
Wykazuje naturalną ciekawość poznawczą— stawia różnorodne pytania. Chętnie korzysta z różnych dostępnych mu źródeł informacji, w tym podręczników i materiałów pomocniczych. Koncentruje swój ą uwagę na przedmiocie poznania. Ocenia efekty własnych działań w pracy indywidualnej i grupowej. Poznaje pracę ludzi różnych zawodów. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyborami, narzędziami i materiałami oraz niektórymi urządzeniami technicznymi w czasie podejmowanych działań. Korzysta z dostępnych mu nowych technologii informacyjnych. Ocenia postępowanie swoje i	Potrafi uzasadnić dobór narzędzi, materiałów, urządzeń technicznych do wykonywanych działań. Chętnie podejmuje i systematycznie realizuje działania związane z różnymi rodzajami aktywności. Przestrzega norm postępowania jako członek społeczności szkolnej, domowej, lokalnej oraz jako pasażer, widz, opiekun przyrody, uczestnik ruchu drogowego. Ocenia postępowanie swoje i innych jako członek różnych społeczności. Właściwie reaguje na sygnały alarmowe, unika sytuacji niebezpiecznych, szuka porady w sytuacjach zagrożenia lub udziela pomocy innym. Przestrzega zasad bezpieczeństwa w domu, szkole, na drodze, w środkach komunikacji, w czasie	Chętnie podejmuje i systematycznie realizuje w określonym czasie różne rodzaje aktywności. Ocenia postępowanie własne i innych w sytuacjach typowych dla ucznia zgodnie z przyjętymi normami i systemem wartości. Nawiązuje pozytywne kontakty w grupie. Właściwie reaguje w sytuacjach trudnych, niebezpiecznych. Szuka lub udziela pomocy w sytuacjach zagrożenia. Podejmując różnorodne formy aktywności, bierze pod uwagę bezpieczeństwo swoje i innych. Rozumie swoje role i przestrzega norm postępowania jako członek różnych społeczności (np. dziecko, kolega, widz, pasażer). Wykazuje poczucie tożsamości kulturowej, historycznej i narodowej . Dostrzega niebezpieczeństwa związane z:

innych jako członków różnych społeczności (domowej, szkolnej) oraz uczestników ruchu drogowego, pasażerów, widzów, opiekunów zwierząt. Właściwie reaguje na sygnały alarmowe, sytuacje niebezpieczne. Uwzględnia dobro swoje i innych. Buduje pozytywny obraz samego siebie. Przeżywa satysfakcję z własnego działania i osiąganych wyników. Wykazuje poczucie przynależności do rodziny, społeczności szkolnej, lokalnej. Przestrzega przepisów i zasad bezpieczeństwa w szkole, domu, na ulicy itp. Podejmuje próby samooceny. Dba o czystość ciała, zęby, higienę osobistą oraz ład i porządek w otoczeniu. Właściwie się odżywia. Wykazuje szacunek i zrozumienie dla innych osób i świata przyrody. Dokonuje wyborów, zdając sobie sprawę z ich konsekwencji. Szanuje pracę własną i innych. Podejmuje zadania wymagające troskliwości i opiekuńczości. Akceptuje różnice między ludźmi, przejawia szacunek dla odmienności i zachowań tolerancyjnych. Uczy się, jak właściwie się zachowywać w sytuacji zagrożenia. Dokonuje analizy, porównywania, wnioskowania i uogólniania. Przeprowadza proste obserwacje, pomiary, ćwiczenia i doświadczenia. Dostrzega cykle i regularności w swoim otoczeniu. Dokonuje analizy, porównywania, wnioskowania i uogólniania. Rozumie konieczność właściwego odżywiania się. Zna zwyczaje zwierząt z różnych ekosystemów. Wie, czego roślina potrzebuje	różnorodnych działań. Przyjmuje prawidłową postawę ciała w zależności od podejmowanych form aktywności. Dba o swoje zdrowie. Przestrzega zasad bezpieczeństwa w czasie kąpieli, zabaw na śniegu i lodzie. Przestrzega zasad bezpieczeństwa dotyczących zatruć pokarmowych (w tym grzybami, lekami). Przestrzega zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Wykazuje poczucie przynależności do grup społecznych, w których funkcjonuje: klasa, szkoła, rodzina, środowisko lokalne, gmina, powiat. Zna zasady i przestrzega reguł życia społecznego. Podejmuje działania na rzecz innych osób. Uczy się, jak właściwie się zachowywać w sytuacji zagrożenia. Przeprowadza proste obserwacje, pomiary, ćwiczenia i doświadczenia. Dostrzega w swoim otoczeniu cykle i regularności. Obserwuje zmiany zachodzące w otoczeniu przyrodniczym (np. zmiany w przyrodzie, rośliny i zwierzęta w różnych ekosystemach i w różnych porach roku), otoczeniu społecznym (np. pracę ludzi, ruch drogowy). Dostrzega przyczyny zmian. Dokonuje różnorodnych pomiarów celem odkrywania, sprawdzania i wnioskowania. Bada związki i zależności przyczynowo-skutkowe, przeprowadzając różnorodne doświadczenia. Rozumie konieczność właściwego odżywiania się, rozróżnia rodzaje żywności. Rozumie konieczność ochrony środowiska przyrodniczego, również w najbliższej okolicy. Dba o czystość ciała, higienę osobistą oraz o ład i porządek otoczenia.	- kąpielą, - zabawami na śniegu i lodzie, - zatruciami pokarmowymi, - środkami chemicznymi, - narkotykami, - grzybami, - alkoholem, - papierosami, - lekami, - ogniem, - urządzeniami elektrycznym i gazowymi, - molestowaniem seksualnym, - wymuszeniami, - ruchem drogowym, - pozostawaniem bez opieki dorosłych, - zjawiskami atmosferycznymi (burze, huragan, powódź, śnieżyca). Potrafi właściwie zachować się w przypadku zagrożenia. Obserwuje zmiany zachodzące w otaczającej rzeczywistości przyrodniczej i społecznej, dostrzega przyczyny i skutki. Formułuje wnioski. Dokonuje różnorodnych pomiarów w celu: - sprawdzania, - analizowania, - klasyfikowania, - porównywania, - uogólniania, - odkrywania, - wnioskowania. Dostrzega w swoim otoczeniu przyrodniczym i społecznym cykle i regularności, funkcjonujące prawa i zależności. Rozumie konieczność ochrony środowiska przyrodniczego, również w najbliższej okolicy. Rozumie konieczność właściwego odżywiania się, rozróżnia rodzaje żywności. Dba o zdrowie, czystość, higienę, ład i porządek.

do życia. Prowadzi hodowle. Rozumie konieczność ochrony środowiska przyrodniczego, również w najbliższej okolicy.		

VIII. Sprawność ruchowa

Umiejętności dziecka po zakończeniu kształcenia w przedszkolu		
Dba o swoje zdrowie. Jest sprawny ruchowo, na miarę swoich możliwości. Jest na tyle zahartowany, aby mógł uczestniczyć w bliskich mu rodzajach aktywności, zajęciach, grach i zabawach w klasie i poza szkołą.		
Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych. Reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe. Poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne. Rzuca i chwyta, pokonuje przeszkody, skacze, biega, uczy się kozłować piłką, toczy piłkę, wykonuje ćwiczenia równoważne, rzuca do celu.	Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych. Poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne. Przyjmuje poprawne pozycje do ćwiczeń. Sprawnie rzuca, chwyta, celuje, biega, skacze, pokonuje przeszkody. Wykonuje podstawowe ćwiczenia korygujące postawę ciała.	Przestrzega zasad bezpieczeństwa i reguł współdziałania podczas zajęć ruchowych. Sprawnie rzuca, chwyta, celuje, biega, skacze, pokonuje przeszkody. Rozumie i stosuje przepisy minigier zespołowych. Wykonuje ćwiczenia korygujące postawę ciała. Rozróżnia i nazywa rekreacyjne formy aktywności ruchowej i niektóre dyscypliny sportu.

IX. Edukacja informatyczna

Umiejętności ucznia po klasie 1	**Umiejętności ucznia po klasie 2**	**Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji**
Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie: uruchamia program, korzystając z myszki i klawiatury. Wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia. Stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera. -Układa w logicznym porządku obrazki, teksty, polecenia. -Programuje wizualnie proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i innych.	Umie obsługiwać komputer: - sprawnie posługuje się myszką i klawiaturą; - poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego; Tworzy teksty i rysunki: - wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania; - wykonuje rysunki za pomocą wybrane edytory grafiki, np. z gotowych figur. Zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediów.	Posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania; korzysta z opcji w programach. Wyszukuje i korzysta z informacji: - przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe, - dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej; - odtwarza animacje i prezentacje multimedialne; Zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediów.

X. Język obcy nowożytny – język angielski

Umiejętności ucznia po klasie 1	Umiejętności ucznia po klasie 2	Osiągnięcia ucznia po pierwszym etapie edukacji
Rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje, Nazywa obiekty w najbliższym otoczeniu, Recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego, Rozumie sens opowiedzianych historyjek, gdy są wspierane obrazkami, gestami, przedmiotami,	Czyta ze zrozumieniem wyrazy, Przepisuje wyrazy i krótkie zdania, Rozumie wypowiedzi ze słuchu, a) Rozumie sens krótkich historyjek, b) Rozumie sens prostych dialogów, Reaguje werbalnie i niewerbalnie na proste polecenia nauczyciela, Nazywa obiekty w najbliższym otoczeniu, Zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów, recytuje wiersze, rymowanki i śpiewa piosenki, Współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki, Rozróżnia i omawia podobieństwa i różnice kulturowe,	Wie, że ludzie posługują się różnymi językami i aby się z nimi porozumieć, trzeba nauczyć się ich języka (motywacja do nauki języka obcego), Reaguje werbalnie i niewerbalnie na proste polecenia nauczyciela, Rozumie wypowiedzi ze słuchu: **a) rozróżnia znaczenie wyrazów o podobnym Brzmieniu,** **b) rozpoznaje zwroty stosowane na co dzień i potrafi się nimi posługiwać,** **c) rozumie ogólny sens krótkich opowiadań i baśni przedstawianych także za pomocą obrazów, gestów,** **d) rozumie sens prostych dialogów w historyjkach oBrazkowych (także w nagraniach audio i video),** Czyta ze zrozumieniem wyrazy i proste zdania, Zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów, recytuje wiersze, rymowanki i śpiewa piosenki, nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, bierze udział w mini - przedstawieniach teatralnych, Przepisuje wyrazy i zdania W nauce języka obcego nowożytnego potrafi korzystać ze słowników obrazkowych, książeczek, środków multimedialnych Współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki